

Nogle af de dyreværnsmæssige problemer vi som hovtrimmere ser, i forbindelse med hestehold, er følgende:

1 Hovproblemer, som medfører øjeblikkelig halthed og halthed over tid.

For lange hove, blandt andet pga. forkert management, herunder for lange perioder uden beskæringer, for heste både med og uden sko. Sur stråle og andre infektioner i hoven, pga. for lidt bevægelse og ophold i for vådt, fugtig og ammoniakholdigt miljø. Skæve benstillinger og asymmetri i hovene som medfører belastningsskader.

2 Forfangenhed, som i 90 % af tilfældene kommer af stofskiftesygdommene insulinresistens og cushing, som igen er følger af overvægt og forkert fodring med for højt indhold af stivelse og sukker, kombineret med for lidt motion.

3 Luftvejsproblemer pga. for dårligt staldindeklima. Højt indhold af ammoniak, fugt, støv og svampesporer giver gener, ikke kun hos hestene, men også hos hestefolk der færdes i disse stalde.

4 Sygdomme i fordøjelseskanalen såsom mavesår og kolik pga. for lidt og for dårligt stråfoder fordelt over døgnet. Mavesår er også et stressproblem som følger af for lidt fri bevægelse og mangel på kontakt til artsfæller. Mangel på frisk vand leder også til forstoppelse og kolik.

5 Adfærdsforstyrrelser hos heste, herunder stereotypier, nervøsitet og aggressiv adfærd, grundet for lidt kontakt til artsfæller og fri bevægelse på fold.

Vurdering af hesteloven for ovenstående problemstillinger:

Afskaffelse af spiltov har givet hestene bedre mulighed for at ligge udstrakt ved søvn og giver mere bevægelsesfrihed til at klø sig, vende sig og orientere sig i stalden. Men skift fra opstaldning i spiltov til boks alene fjerner ikke årsagen til adfærdsforstyrrelser. Adfærdsforstyrrelser afhjælpes kun ved, at hesten kommer mange timer på fold i kontakt med andre heste.

Krav til boksstørrelse. Boksens størrelse er væsentlig af hensyn til at hestens mulighed for at ligge udstrakt, rulle sig uden at ligge fast, og for at forhindre aggressioner under fodring. Det giver også øget renlighed, hvilket potentielt mindsker forskellige hovproblemer. Det er derfor vigtigt at krav til boksstørrelsen bibeholdes. Folingsbokse skal også være af den anbefalede størrelse.

Vi er enige i krav til, at gulvet ikke må være glat, men vi ønsker i tillæg at der skal være en overdækket plads til behandling af hesten, med jævnt og skridsikkert gulv. Det er svært for hovtrimmere og behandlere af hesten at yde et ordentligt arbejde udendørs. Dette skal gælde både for udegående heste og boksopstaldede heste.

Krav om lofthøjde alene kan ikke sikre mod støv, svampesporer, fugt eller ammoniak. Mindre ændringer i loftshøjde kan derfor ofte være en dyr løsning, med relativt lav effekt på hestevelfærd. Ammoniak, støv, svampesporer og fugt påvirkes også af hyppigheden af mugning og valg af strøelse, samt det antal timer hesten tilbringer i boks. anbefalede grænseværdier, som vi tilslutter os, findes hos Landskontoret for Heste. Godt staldmiljø fordrer et vist luftomfang, naturlig ventilation, ammoniak reducerende strøelse og lavt indhold af svampesporer og støv i både strøelse og hø. Forsøg viser, at hø og halm, som indeholder en del støv og ofte svampesporer, skal udfordres udenfor, for at sikre mod irritation i luftvejene.

Krav til frihøjde til spær og vandrør sikrer ikke heste mod hovedskader, da de kan nå op når de stejler. Vi anbefaler derfor i stedet, at vandrør og spær pakkes ind i bløde materialer.

Krav til læsskur. Vi mener at kravet skal udvides således at adgang til læskur eller anden læ skal være mulig også for heste som går mindre end 12 timer på fold. Der skal endvidere være mulighed for skygge om sommeren.

Krav om lysindfald. Dagslys påvirker reproduktion, humør, sult og søvnkvalitet, og er derfor vigtigt for hestens velbefindende. Men lysindfald er kun interessant for heste som står inde i stalden i dagtimerne. Vi mener derfor, at krav om vinduesareal/lys skal ses i sammenhæng med hestens foldtid.

Krav til motion. Vi ser ikke at motion 5 gange om ugen i 2 timer alene kan sikre hverken mod halthed, forfængenhed, mavesår, kolik eller adfærdsforstyrrelser. Det sikrer heller ikke en god hovkvalitet, da dette kræver bevægelse på varieret underlag over længere tid.

De fleste heste i naturen går typisk 10- 20 km om dagen i roligt tempo, mens de søger føde. Disse heste har typisk gode hove, som holder sig selv, de har ikke adfærdsforstyrrelser eller mavesår og kun sjældent kolik.

Derfor er vores anbefaling, at alle heste uanset alder bør gå på fold og helst med andre heste, medmindre veterinære forhold kræver at de går alene.

Hovpleje. I anbefalinger til hesteloven, skrevet af arbejdsgruppen, fremgår *"Det har endvidere været arbejdsgruppens opfattelse, at en del af de heste, som i dag går med beslag, med fordel kunne gå uden beslag, dog forudsat at beskæring foretages af faguddannede personer"*. I vores profession som hovtrimmere har vi hovstøvler (boots) og bløde limsko/boots til rådighed for heste uden sko. Vi har en holistisk tilgang til hestehold, så vi kan rådgive vores kunder til hvordan de undgår hovproblemer, herunder forfængenhed, og derved minimerer behov for faste jernbeslag påsat med søm.

Skal justitsministeren i fremtiden stille krav til uddannelse, bør det indgå i overvejelserne, at hovpleje i dag varetages af to forskellige faggrupper (beslagsmede og hovtrimmere). Til trods for at begge arbejder med hestens hove, har faggrupperne hver sin tilgang til løsningen på hovproblemer.

Flokstørrelse på maks. 20 heste sikrer ikke mod skader på fold, eller nogle af de andre management relaterede problemer vi har nævnt ovenfor.. Det vigtige er, at foldene skal være tilstrækkelige store til det antal heste, som går der. Desuden skal flokkene sammensættes så de fungerer harmonisk og aggressioner undgås.

Konklusion: Det er vores erfaring, at hestevelfærden generelt øges mere ved investeringer i løsdriftsforhold og gode folde, end ved investeringer i staldindretning.

Vi forslår derfor, at der åbnes mulighed for delvist at fravige reglerne for indretning af boks og stalde og i stedet følges nøje op på krav om foldtid og foldarealer, samt på reglerne for udegående dyr, i situationer hvor heste opstaldes med meget foldtid (mere end 8 timer pr. dag i vinterperioden og mere end 12 timer i sommerperioden).

Dette vil tilskynde, at der investeres i gode foldfaciliteter som eksempelvis læskure, vandkopper og løsninger til jævn udfodring af stråfoder på foldene, mens krav til eksempelvis vinduesareal, boksareal og loftshøjde kunne lempes. Investeringer i hestens udeliv er den bedste investering i hestevelfærd.

Kilder kan fremskaffes efter ønske

Med venlig hilsen

Dansk Hovtrimmer Forening

agronom Christina Keppie

biolog Erika Mørup

Lars Henrik Christensen